

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационния труд на тема:

"ПРИЛОЖЕНИЯ НА ПУБЛИЧНАТА ДИПЛОМАЦИЯ

ПРИ ТЕРОРИСТИЧНИ КРИЗИ СЛЕД 9/11"

на Калин Цветанов Калинов, докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция” на Факултета по журналистика и масова комуникация в СУ”Св.Климент Охридски” за присъждане на образователна и научна степен „доктор” , професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Кризисен пбблик рилейшънс).

Научен ръководител: проф. д-р Чавдар Христов

Автор на рецензията : проф. дфн Милко Димитров Петров,ФЖМК на СУ"Св.Климент Охридски"

1. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Публичната дипломация днес стана твърде популярна в редица държави от ЕС, но и в страни като Канада, Русия, Япония, Мексико. Ето защо темата за публичната дипломация в условия на кризи и тероризъм безспорно е интересна, важна и актуална за съвременния свят, в който живеем. Представеният дисертационен труд е първото цялостно научно изследване у нас, в което се прави сравнителен анализ(в световен контекст) на публичната дипломация и нейната роля за овладяването на терористични кризи в най-ново време. Има все по-силна необходимост от научен анализ и осмисляне на новите предизвикателства пред международната дипломация - в условията на постоянни кризи и терористични действия. Актуалността на дисертационния труд се дължи и на слабата разработеност на този проблем в родните научни анализи по медии и международни отношения. Както и на избраната интегрална методология, в която се съчетават научни подходи и индикатори, взети от научни области като: медиазнание, теория на дипломацията и международните отношения, теория на пропагандата, връзки с обществеността, емпирична социология, публична комуникация и др. С помощта на тази комплексна методология

Калин Калинов успешно развива и аргументира своите основни научни тези.

Докторантът Калин Калинов наистина притежава отлична научна компетентност при разработването на този важен проблем, интересът към който се усили след събитията в САЩ от 11 септември 2001г. Той показва висока експертиза и задълбочени познания, зрялост на изследователските тези, сериозни научни аргументи и собствени виждания по редица проблеми, отнасящи се до развитието на публичната дипломация в условията на кризи и тероризъм. Това се потвърждава и от много авторитетната библиография на дисертацията, в която се цитират редица най-нови научни изследвания по темата, публикувани на няколко езика. Успешното съчетаване на теоретични и емпирични методи прави дисертационният труд особено ценен от изследователска гледна точка. Проведените от докторанта две емпирични изследвания увеличават доказателствената стойност на направените от него научни изводи и обобщения.

2. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд се състои от **Увод, 5 глави, заключение, библиография** и **две приложения**. Той е в обем от **277стр.**, заедно с библиографията и приложенията. Библиографията съдържа **400 цитирани източника**, **38** от които български, **353** на английски език, **6** на френски, **2** на немски и **1** на холандски език. За целите на изследването е извършен сравнителен анализ на **61 дефиниции**, посветени на публичната дипломация. Дисертацията съдържа и **6 фигури**, които представят основни научни идеи и изследователски резултати. За целите на дисертационното изследване са проведени **10 дълбочинни интервюта** с ръководители на отдели по публична дипломация към дипломатическите корпуси на 9 държави-членки в ЕС и една международна организация НАТО.

Дисертационният труд като цяло отговаря на изискванията, които се предявяват към една докторска дисертация. Той се основава на отлично дефинирана и аргументирана методика, представена и защитена изследователска теза, основни цели, изводи, научни приноси и приносни моменти. Текстът е написан с ясен език и научен стил, докторантът аргументира и категорично защитава собствени позиции по редица основни

научни проблеми, някои от които се отличават със здравословна критична дистанция спрямо титулувани научни авторитети.

Първа глава е общотеоретична, тя разглежда релефинирането на понятието "публична дипломация", като го сравнява с понятия като тероризъм и кризисна комуникация, и най-вече-зоните, в които те се припокриват. Докторантът Калин Калинов прави задълбочен теоретичен анализ на понятието "*публична дипломация*" като разглежда 61 определения за него, и така очертава научната дискусия относно неговата практическа приложимост. Като маркира основните проблемни зони в научните виждания по този проблем, той предлага собствено определение, което изглежда така: "Публичната дипломация е всяка комуникация, която е насочена към широка публика и е свързана с постигането на политическа цел с международен характер". Държа да отбележа, че това определение е логически ясно и има дефинитивен характер.

Втора глава също е теоретична, тя е посветена на теоретичните основи и връзки между публичната дипломация, тероризма и кризисната комуникация. Докторантът акцентира върху комуникативните аспекти на тероризма, и по-специално-върху развитието на кризисната комуникация днес. Той търси връзките и зависимостите между тези проблемни зони, формулира работни дефиниции на понятия като "криза" и "кризисна комуникация", уточнява фазите на развитие на всяка криза-пред-кризисна; отговор на кризата и пост- кризисна. В тези три фази се съсредоточават усилията на обществото за превенция на кризата, неговата подготовка за самата криза-възможностите на обществото за справяне с кризисната ситуация-и последващите действия и поуки, които ще бъдат от полза при последващи кризи. Тази глава е написана професионално компетентно, със задълбочени познания по темата.

Трета глава е посветена на някои практико-приложни аспекти на публичната дипломация в кризисни ситуации. Докторантът е осъществил 10 дълбочинни интервюта с експерти от областта на публичната дипломация, които имат поне 3 години професионален опит и работят в национални и международни организации. Калин Калинов показва отлична социологически познания по отношение на използваните качествени методики. Интервютата са осъществени по метода SAWI- чрез уеб линк. Интервюирани са най-вече експерти от сферата на управлението в дирекциите по публична дипломация

към 9 държави членки на ЕС и една международна организация-НАТО. Дълбочинните интервюта са с аксепти от Испания, Финландия, Люксембург, Холандия, Кипър, България, Полша, Ирландия, Хърватска. Направените интервюта са анонимни, по изрично искане на интервюираните, и се отличават с висока концептуалност на идеите и вижданията за развитието на публичната дипломация в условията на посгояни кризи. Тази глава от дисертацията е много ценна. Тя е научен принос на докторанта в анализа и осмислянето на проблема.

Четвърта глава отново е с практико-приложен характер. В нея се разглеждат три практически казуса (case studies)- **Манчестър 2017; Шарли Ебдо 2015 и летище Бургас 2012**. Всъщност това са три големи кризисни ситуации в Европа след 11 септември 2001г., които се изследват чрез специално изготвена матрица. Тя съдържа 11 фактора, които очертават най-важните аспекти за възможни успешни приложения на публичната дипломация в условията на терористични кризи. Някои от тези фактори са: *политически контекст; исторически прояви на тероризма; терористи; жертви; място и време на събитието; заинтересовани страни; таргет аудитория; връщане към нормално функциониране след кризата* и др. Всеки един от трите случая е разгледан и анализиран отделно, за да може да се улови и представи контекста на казуса. Правомерно докторантът прави последващ сравнителен анализ на някои основни зависимости, които се срещат в трите казуса. Този анализ ще помогне за изграждането на модел на публична комуникация при кризисни ситуации. Правилна е уговорката на Калин Калинов, че този модел допълнително трябва да се доказва в последващи изследвания - при други кризисни ситуации. Той само маркира някои основни елементи, които всяка публична комуникация трябва да съдържа при наличие на терористични кризи. Тази глава е много оригинална, анализът е направен с помощта на емпирично изследване, което е научен принос на докторанта в развитието и осмислянето на темата.

Пета глава е посветена на модели на публичната дипломация при терористични кризи след 9/11. Докторантът представя тук три авторски модела на публична дипломация в условията на терористични кризи. **Първият** е свързан с аудиторията при съвременните практики в тази област, **вторият** разглежда потенциалните приложения на явлението в отделните

етапи на кризата, **третият** е обобщен модел на публичната дипломация в условията на терористични кризи, който включва всички заинтересовани страни, техните отношения и факторите, които оказват влияние върху крайния резултат. Или **първият модел** разглежда реакциите на масовата публика в условията на криза, **вторият** представя отделните етапи на кризата, а **третият** обобщава публичният модел на кризата с неговите главни заинтересовани страни. По този начин Калин Калинов концептуализира проблема, осмисля резултатите, получени от дълбочинните интервюта и разглеждането на трите казуса, съдържащи кризисни ситуации.

Дисертацията включва още две приложения-протокол за провеждане на дълбочинни интервюта и списък с дефиниции на понятието "публична дипломация". Отново ще отбележа високата подготвеност на докторанта в областта на качествените методики в емпиричната социология.

3. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

Калин Калинов е представил **6 научни публикации**, от които 3 са в български периодични списания, и други 3 са в чужди научни издания. Представените публикации са напълно достатъчни от гледище на законовите изисквания. Тези научни публикации са следните:

1. Kalin, Kalinov. *Digital Public Diplomacy: Opportunities and Challenges*. // Сборник от Петата международна научна конференция по Дигитална култура и общество. Благоевград: Югозападен университет „Неофит Рилски“, 2017. [под печат]

2. Kalinov, Kalin & Markova, Gergana. *Transmedia Narratives: A Critical Reading and Possible Advancements*. // *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Sectio K: Politologia*. Lublin, Poland: Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, 2017. [под печат]

3. Калинов, Калин & Бучков, Петър. *Ролята на книгата в трансмедийния наратив: Комуникация за устойчиво развитие*. // Сборник с доклади от Лятна школа по връзки с обществеността 2016. София: Нов Български Университет, 2017.

4. Kalinov, Kalin. *Transmedia Narratives: Definition and Social Transformations in the Consumption of Media Content in the Globalized World*. // *Postmodernism Problems*, 2016, vol. 7, n. 1. Достъпно на: <http://ppm.swu.bg/volume-collection/volume-7-1.aspx>, последно посещение 12.11.2017 г.

5. Калинов, Калин. *Тероризмът като форма на комуникация*. // *Newmedia21.eu*. Медиите на 21 век: Онлайн издание за изследвания, анализи, критика, 16.11.2015. Достъпно на: <http://www.newmedia21.eu/analizi/terorizmat-kato-forma-na-komunikatsiya/>, последно посещение 12.11.2017 г.

6.Kalinov, Kalin. *Terrorism as a Strategic Communication Phenomenon*. // IUS Graduate Conference 2015. Sarajevo: International University of Sarajevo, 2015. Достъпно на: https://igc.ius.edu.ba/sites/default/files/Kalin%20Kalinov_3rd%20Place.pdf, последно посещение 16.11.2017 г.

4. НАУЧНИ ТЕЗИ И ПРИНОСИ

Представената дисертация на Калин Калинов, според мен, съдържа няколко основни научни приноси:

Първият принос е изборът на оригинална тема, която е сравнително слабо разработена в изследванията по международни отношения, публична дипломация и кризисен Пи Ар. Научното осветляване на слабо разработена тема в един дисертационен труд е професионален риск, с който докторантът успешно се е справил.

Вторият принос е интегралната методология, с помощта на която темата се анализира чрез теоретични и емпирични индикатори. Докторантът прави задълбочен преглед на основни теоретични постановки по проблема, той представя 61 определения на понятието "публична дипломация", но съсредоточава усилията си върху актуалната практика на този проблем- чрез дълбочинни интервюта с експерти от международните дирекции на страни-членки на ЕС, НАТО и сравнителния анализ на три различни случая на терористични кризи в ЕС в най-ново време. Всъщност това е неговият основен научен принос-той приближава разбирането за мястото и ролята на публичната дипломация в условията на терористични кризи,въз основа на изстрадания опит на Европа.

Третият принос е опитът на докторанта да формулира свой авторски модел на публичната дипломация в условията на кризи, който може да бъде надграден и приложен по време на други кризисни ситуации. Този авторски модел несъмнено е безспорно стъпка напред-в поставянето, анализа и цялостното осмисляне на този много важен проблем.

5. ОСНОВНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ.

Представената дисертация е оригинално и ценно научно изследване, което е първо по рода си в българските анализи по публична дипломация и кризисен Пи Ар. То е отлично структурирано, написано с професионални

познания и полемична позиция, с помощта на интегрална методология, която разширява неговата научна територия и предназначение. Тази дисертация със сигурност ще представлява голям интерес за изследователи от различни научни области- теория на публичната дипломация; теория на пропагандата; Пи Ар в условия на криза; медиазнание; социология на медиите и др. Заедно с това дисертацията ще бъде от полза за много просветени читатели, които живо се интересуват от връзките(и зависимостите)между публичната дипломация, кризисният Пи Ар, и нейните възможни модели,изпълняващи превантивна роля в условия на кризи и тероризъм.

Моята основна препоръка към докторанта Калин Калинов е да публикува този дисертационен труд, който ще представлява професионален интерес за голяма специализирана аудитория, но и за широк кръг от културни читатели. Така извършеният сериозен теоретичен и практико-приложен анализ ще остойности своето полезно предназначение за една специализирана публика.

Имам следните въпроси към докторанта Калин Калинов:

1. В каква степен публичната дипломация днес ускорява своето развитие под натиска на постоянните кризи и терористични събития?
2. Доколко публичната дипломация може да изпълни превантивни функции в условията на терористични кризи ?

5. ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Финалната ми оценка за дисертационния труд на Калин Калинов се опира на няколко основни научни аргументи:

- Това е първото цялостно научно изследване на публичната дипломация и нейната роля в условията на терористични кризи;
- Докторантът показва сериозни професионални познания и компетентност в областта на публичната дипломация и нейната роля в кризисни ситуации;

- Докторантът представя свои авторски аргументи на редица научни тези, които се основават на проведени емпирични дълбочинни изследвания по негова методика, извършен е сравнителен анализ на получените резултати, което е негов научен принос;

- Докторантът е създал модел на публична дипломация в условия на терористични кризи, който може да бъде доразвит и надграден.

Като изхождам от всичко казано дотук, **напълно убедено препоръчвам** на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Калин Цветанов Калинов, докторант в катедра "Комуникация и аудиовизуална продукция" на СУ "Св.Климент Охридски", професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Кризисен Пъблик рилейшънс).

София, 15 март 2018г. **РЕЦЕНЗЕНТ** : проф.дфн Милко Петров